

kultás hallgatója voltam — a viharsarki munkásmozgalomban részt vevő atyafiságom és a háborúellenes, haladó gondolkodású soproni fiatalok környezetete egyre inkább felerősített. Az érlelődő világszemlélet-váltást más hatások is befolyásolták: a népi írók és a Győrffy-kollégisták mozgalma például, de mindenekelőtt a nagy történelmi sorsforduló, a felszabadulás. Így történt, hogy Sopronból már a MADISZ városi kultúrtitkárának mentem vissza szülővárosomba, ahonnan pedig hamarosan Budapestre kerültem a Magyar Kommunista Párt ifjúsági tagozatához, a MEFESZ központjába. De politikába is irodalomba hamar közbeszólt a betegség. 1948 és 1953 között jobbára csak tudószanatóriumokban laktam, míg nem egy kitűnően trancsírozó, volt katonatorvos eredményesen megoperált.

— *Hogyan és mikor kerültél Szegedre? — s beszéljünk eddigi könyveidről is.*

— Szegedre is „titkárnak jöttem” 1953 őszén az írócsoporthoz, a Pestre távozó Kékesdi Gyula helyére. Írásaim ekkor már szélesebb körben ismertek voltak, s újságírói gyakorlat is állott mögöttem. Békéscsabán Cseres Tiborral írtunk újságot; nemrég vallott ő erről a lapról a Tiszatáj békéscsabai emlékszámában. Tíz évig titkárkodtam is igyekvéssel, s közben — tanárkodás, könyvtárosság, újságírás mellett — persze dolgoztam a Tiszatáj-nál és a Tiszatáj-nak. Első könyvem az 1955-ben megjelent életrajzi fogantatású *Első próba* volt. 1956. április 4-én József Attila-díjjal jutalmaztak.

— *Ennek szintjét és sikerét folytatta a Május i a d ó s s á g c. novellás kötet (1959), a témát és hangot váltó új könyv, A b ó d é kisregényei viszont —*

úgy érezzük — nem tükröztek annyi elbeszélő kedvet és eredeti színt, mint a korábbi írások. Szándékozol-e visszatérni leginkább saját hangnemedhez és erősségedhez, az ismerős, felnevelő táj környezetéhez, élményeihez, nyelvéhez.

— Igen, keresem ezt a hangot ismét. 1960-ban Szegeden bemutatott *Marika* c. 2 részes darabom, s egy nemrég befejezett új darab, amit a békéscsabai Jókai Színház számára írtam, a *Holdrajongók* is bizonyíthatja. De leginkább vallhatnak erről terveim, munkáiban levő kézirataim vagy befejezett könyveim, mint pl. egy kész regény, ami eredetileg a Táncsics Kiadónak készült, de végül is ott az átszervezések miatt nem jelenhetett meg. Említett darabom főiskolás fiatalok körében játszódik, a régi és új erkölcs összeütközéseit és különbözőségeit kutatja, s még inkább ifjúsági témájú egy befejezés előtt álló regényem, amit a Móra Kiadónak írok. A *Körösközi riadalom* ez, Gyula 1566-os ostroma idején játszódik, s egy Európából az Alföldre visszszakadt ifjú preceptor sorsa köré épül, de természetesen komoly, „felnőtt” rétege, mondanivalója is van: a főhős Szikszai Fabricius Demeter alakjával az értelmes áldozatvállalást, Kerecsényiével az árulást szeretném példázni.

— *Távolabbi tervek?*

— Annak a folyamatnak a regénye, hogyan alakul és érik valaki ellentétes előjelű ideológiák szorításából kiszakadva kommunisztává. Az *Első próba* és az egyelőre kéziratos *Lángmarta krónika* folytatása lenne e könyv, s tervezett hármasságuk önéletrajzi trilógiának is felfogható. S persze novellák, karcok tovább, hogy mielőtt kötetbe gyűlhessenek azok is.

(—)

CS. PATAJ MIHÁLY RAJZA